

· FØROYA · SOCIAL·DEMOKRAT

FRÆLSI

JAVNAÐUR

BRÓÐURSKAPUR

Nr. 20.

Lýsingarprisur fyri þetta grein: 30 øyr. á forsiðni,
20 øyr. á 3. og 4. síðu. Við stórra lýsingum fæst
avsláttur í prísinum.

Leygardagin 14. maj 1938.

Kostar kr. 1,50 fjórðingsárið + Porto. Blaðið
verður bílagt á posthúsinum, brevsaðnarstøðum
og skrifstovum. Telf. 143.

12. árg.

Hin stóri meinbogin.

Fiskimennirnir finga svøltlingarkor - og
á sál teirra er gjort eitt herverk, sum
langar tíðir skulu hava at grøða.

Reiðararnir standa nú eisini beiskir og tómhentir.

Okkara samfelag er fliggjarligt
sæð við at vera útmergjað.

Orsøkin er hvørjum manni
eyðsæð:

Hin einstaki maðurin í høvuðs-
vinnuni tænar ikki so frætt, at
hann sjálf við stórsta sparssemi
kann klára seg.

Hann er noyddur annaðhvørt
at lata heimioð forfalla og
familjuna undirfóðast ella koma
í stórri og stórri skuld hjá reið-
aranum.

Hetta er ein beinleiðis út-
mergjan av okkara samfelag.
Særliga illa verðið er tað nú, tá
ið veiðan og innlogurnar eru
so lítlar, at reiðarin ikki fær
driftina at bera seg.

Fyrst undirskot av driftini og
síðan tap uppá skipsmanningina,
ið var noydd at taka uppá
borg — tað skal skjótt enda
á ørmondahúsi.

Ein drift, ið er so háttað, at
hon gevur slítmanninum ikki
fyri tað turra breið, og sum
heldur ikki gevur driftsharranum
balansa — hon er deyðsdomd.
Er hon so landsins høvuðsvinna,
sleppt ikki úttanum, at landið
sum heild fer á húsang.

Við øðrum orðum um okkara
høvuðsvinnu, sluppskiskapin:

Hann hevur útmergjað Føroya
samfelag!

So státt kann valla nakar við
minsta nationaløkonomiska skili
annað enn mæla ímóti, at Fø-
royingar endurnýggja fiskiflotan
við skipum til snorisfiskiskap.

Her aftur er at leggja:

Fiskimennirnir hava fingið and-
stygð fyri snorinum. Teir vilja
gera alt heldur enn at halda
áfram við vaðbeinið. Tað er
ikki bara tað, at fortjenastan
er so ússalig. Sjálfur fiskiskaps-
hátturin sprengir mannin líkam-
liga — og sálarliga!

Skilaleikar, ið hava haft nógv
við fiskimenn at gera, siga, at
muskulatururin kring akslar og

armar verður óervaður, sprongd-
ur av snorishálingini.

Og so hin sálarliga spillan, ið
kanska er tað, ið nervar og
tarnar okkara fólks framgongu
allramest:

Hat standa teir lið um lið.
Nakrir draga — aðrir kenna
bara onkran nú og tá. Hesir
seinnu illskast, troykast, hala í
dekkio — og ovundin inn á teir
»betru« fyllir teir og setur
sinar kreftrotur í sálini.

Tann samhugur, samlyndi og
felagsskaps- og solidaritetsandi,
sum var eitt eyðkenni fyri
Føroyingin, hin føroyska útróðr-
armannin, er við at vera dripin
av sluppsnorisfiskiskapinum, og
upp er grógvíð eitt andslyndi,
ið leggur seg sum ein mein-
bogi fyri samgongu, felagsskapi
og fylking um stórar uppgávur.

Vit eru við at verða eitt fólk
av herum einarum, ið einki
orka, og sum í mongum fori
hevur mist mótið, áreði og
framfúsi og hin óbendiliga
viljan til at stremba ímóti fyri
ikki at koma at liggja undir.

Henda sálarliga skaða, sum
er staðin av sluppsnorisfiski-
skapinum, eigur eingin, ið hugsar
um landaskipan, politikk, og
sum kennir tyngd av ábyrgð fyri
landi og fólki — hann má
eingin gloyma ella undirmeta,
so satt sum sagan til fullnar
hevur prógvað, at hitt eldheita
andliga samrákið og fúsið at
ganga í felagsskap, kenna seg
eitt við fjóðina, vinmenn, frændir
og veiðufelagar — hevur so
nógv meir at týða enn aldri so
nógur peningur, ið einararnir
ikki duga at nýta við felags
gagn í byggju.

Ti megu okkara vinnuvegir
skipast, ikki bert við fyriliti
viðvíkjandi rentabilitetsmøgulig-
leikum, men eisini og ikki í
minni munni við fyriliti fyri tí
psykiska.

„Dagblaðið“ og Vinnuflokken

nazistiske og fascistiske
Haandlangere, hvis fornemste
Opgave er: Undertrykkelse af
Arbejderklassen.

At Nazismen og Fascismen
ofrer store Summer paa Agita-
tionen uden for Italien og Tysk-
land er ingen Hemmelighed.
Der gives næsten ikke det Sted,
hvor de ikke har deres Fange-
arme ude.

Man tager vist ikke meget
fej, naar man gæfter paa, at
disse to Diktaturer ogsaa gerne
onsker at faa Foden inden for
paa Færoerne. I hvert Fald har
man hørt fremsat den Anskuelse,
at Færoerne er en meget godt
plaseret Udfaldspost imod Dan-
mark, som mangen en Tysker
har drømt om vil blive en Del
af det store tyske Rige.

Hvor store Summer, der fra
herværende Nazister flyder tilf.
Eks. »Dagblaðið«, kan jeg ikke
opgive paa Øret. Det er for den
Sags Skyld et underordnet
Spørgsmaal. Men det er mor-
somt at se Ligheden mellem
»Dagblaðið« og Nazismens smaa
Allæggers andre Steder.

Nazismen har aldrig været
trykket af en sensibet Samvit-
hed, Sandhed og Løgn har ikke
betydet saa meget. Bare det
fjener Formålet: Nedbryd-
else af Demokratiet saa
er alt alreight.

Ser vi paa »Dagblaðið« og
Vinnuflokkens Indsats i færosk
Politik finder vi nojagtig det
samme: et Nedrakningsarbejde,
der ikke ser sit Sidestykke paa
Færoerne.

Dette Nedrakningsarbejde, der
— i Overensstemmelse med sit
Formaal — gaar uden for Lan-
dets og Rigets Grænser, udmær-
ker sig for »Dagblaðið« Ved-
kommende med en tolpæragtig
Klodselhed og en Frækhed, der
i den Grad er gaet over Ge-
vind, at alle og enhver, der
onsker Sandheden og et positivt
Arbejde sat i Højsædet, ikke
kan andet end vende sig med
Afsky fra Bladet og det Parti,
det repræsenterer.

Vi kan saaledes paa en Maa-
de være d'Herrers overekspone-
rede Ondskabsfuldhed taknem-
melig. Et smidigere og bedre
camoufleret Stormløb mod De-
mokratiet til Fordel for Ind-
førelse af Diktatur med Afskaf-

felse af al Tale-, Skrive- og
Pressefrihed og Tilintetgørelse
af de Rettigheder, som Arbejder-
og Fiskerbefolkningen enten har
opnaaet eller stræber imod, vilde
have været langt farligere. Hvor-
dan græder ikke Millioner af
Arbejdere og andre det sande
Demokratis Venner over, at de
lod sig vildlede og bedære af
Nazismens og Fascismens Føre-
spejlinger om det nye Rigets
Herligheder, som desværre viste
sig at være en satansk Under-
trykkelse af al Humanisme og
alt paa Sandhed og paa Respek-
ten for Menneskenes Individua-
lisme baseret Aandsliv. Hertil
kommer Nazismens afskyelige
Raceleori og dens Forgudelse af
Menneskenes korporlige Kraft
og krigerske Snilde, hvis For-
gudelse man skylder den uhyg-
gelige Krigspsyke, der nu raser
over Verden.

»Gud fri os fra Normanner-
nes Raseri og Vildfarelse« bad
de Kristne i sin Tid, da de nor-
diske Vikinger gjorde deres Ro-
vertogter.

Gud fri os fra Nazismens og
Fascismens djævelske Krigs- og
Voldspsyke er det sande Men-
neskels Bon i Dag.

Ogsaa vi paa Færoerne, der
har vore Menneskerettigheder at
kæmpe for, bør staa paa
Vagt og uden Skaansel nedkæm-
pe alle nazi- og fascistiske Spi-

rer. Derfor er det vort Ønske
saa tydeligt som muligt at raabe
et Varsko imod »Dagblaðið« og
Vinnuflokken som nazistiske og
fascistiske Haandlangere.

Fólkasambandið og Abessiniaspurningurin

Hósdagin stóð Abessiniaspur-
ningurin á dagsskrá fólkasam-
bandsins. Heile Selassie, keisari,
var komin á fundin; men av
teirri orsök, at hann hevur ligið
sjúkur og enn er veikur, tók
hann ikki beinleiðis lut í orða-
dráttinum.

Sáttmálin, ið nýliga varð gjordur
millum Onglands og Italia áset-
ur, at Ongland skal styðja Italia
á fólkasambandsfundinum í Abes-
siniamálinum. Kom tað tí ongum
óvart, at lord Halifax tók til
orða og mælti til, at fundarin
átti at góðkenna tøkuna av
Abessinía.

Ein av monnum Heile Se-
lassies læs upp roðu keisarans,
ið sjálfur sat kvírrur og lýddi
á. Henda roða segði frá, at
Italia als ikki hevði tikið Abes-
siníu, burtursæð frá einum
lítlum parti av landinum; men
at abessinisk herlið fulltúð høvdu
meginpartin av landinum í valdi
sínum. Fólkasambandið átti at
seta eina kommission á kanna
eftir, hvussu stóðan veruliga
var, og ráddi hann frá at greiða
atkvøðu fyri tí av Onglandi setta
uppskoti. Hann fannst harðliga
at, at Ongland, ein stórmakt,
skuldi leggja slíkt uppskot fram
fyri fólkasambandið.

Hin franski uttanríkisráð-
harrin, ið síðani fekk orðið,
tókstíð nærmast at royna at
krúpa úttanum sjálvan kjarnan
í málinum.

- A. T. -

er tykkara forrættning, arbeidsmenn og fiskimenn
í Froðbiar sóknar kommunu. Við hvørjari krónu,
títt keypa í A. T. styðja tit A. T. og arbeid-
araklassans sak.

Hvør arbeidari og arbeidarakvinna eigur at
siga við seg sjálvan: Eg vil ikki vera svikjari av
arbeidaraklassans fyrítøku, men skal royna at keypa
í A. T. Bert við at standa allir sum ein
sigrar arbeidaraklassin!